

НОВ 1(121)2025

ПЕД А ГОГІЧН А
ДУМК

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ ISSN 2520-6427

«НОВА ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА» НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1 (121) 2025 р.

Засновано у грудні 1994 року

ISSN 2520-6427

DOI: 10.37026/2520-6427

Видається 1 раз на квартал

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія KB № 16684-5256
ПР від 28.05.2010 р.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.2020 № 409 науково-методичний журнал Рівненського ОППО «Нова педагогічна думка» включений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка» індексується у міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus International: <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=46468>.

Друкується за рішенням Вченої ради РОППО (протокол від 06.02.2025 № 1).
Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Ярослав СВЕРЛЮК, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Алла ЧЕРНІЙ, кандидат політичних наук, доцент, директор Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Володимир БОРДЮК, кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-педагогічної роботи та комунікацій Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ольга БЕЗКОРОВАЙНА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.

Юлія Г.ЛІНЧУК, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри загальнотехнічних дисциплін, технологій та цивільної безпеки Рівненського державного гуманітарного університету.

Катерина ЖУРБА, доктор педагогічних наук, завідувач лабораторії національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України.

Юрій ЗАВАЛЕВСЬКИЙ, доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», заслужений працівник освіти України.

Світлана ЛІСОВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету.

Роланд ЛУКАСІВІЧ, доктор гуманітарних наук у галузі педагогіки І кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща).

Вадим ЛУНЯЧЕК, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри викладання профільних дисциплін навчально-наукового інституту міжнародної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Вікторія ПРОКОПЧУК, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету.

Здзіслав СІРОЙЦ, доктор габлітований соціальних наук у галузі педагогіки, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща).

Руслана СОЙЧУК, доктор педагогічних наук, професор, доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Наталія СТАНІСЛАВЧУК, доктор філософії, доцент кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету.

Маргарита ШКАБАРІНА, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та інклюзивної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Тетяна ЯКОВИШИНА, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Видавець: Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Адреса редакції та видавця:
Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
вул. В'ячеслава Чорновола, 74, м. Рівне, 33028

тел./факс: (067) 178-81-12

E-mail: roippo.rv@ukr.net

Сайт видавця: www.roippo.org.ua

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ. ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ

Мишишин І., Калагурка Х., Крива М. Особливості реалізації мотиваційної функції управління керівником закладу освіти в сучасних умовах 3

Онищук І., Доманюк О. Формування культурної компетентності майбутніх керівників (директорів) закладів дошкільної освіти в умовах магістратури..... 9

Piven M., Piven V. Determinants of self-activity in the educational process of pilot cadets at aviation higher education institutions..... 15

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Бакум З., Пальчикова О., Дирда І. Розвиток культурної компетентності здобувачів профільної середньої освіти засобами цифровізації.....21

Вознюк Л. Основні підходи до реалізації педагогічних технологій в умовах євроінтеграції 29

Квак П. Систематизація типів комп'ютерних ігор та платформ для навчання програмуванню здобувачів закладу загальної середньої освіти 34

Марченко О. Штучний інтелект як інструмент формування й розвитку м'яких навичок здобувачів освіти у процесі формуального оцінювання.....41

Озарчук А., Басараба Н. Можливості чатботів на основі штучного інтелекту в контексті інклюзивного навчання..... 48

ПСИХОЛОГІЯ. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА. РОБОТА З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Стасюк М. Особливості захисту особистості від стресової ситуації..... 54

МОВОЗНАВСТВО ТА ЛІТЕРАТУРА

Романишина Н. Ігрове навчання української літератури в системі шкільної професійної орієнтації..... 59

Шульжук Н. Прагмалінгвістичні параметри погрози як конфліктного мовленнєвого акту 64

ІСТОРІЯ. ПРАВОЗНАВСТВО

Муляр О. Технологія вебквесту в навчанні правознавства у закладах загальної середньої освіти71

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ. ТЕХНОЛОГІЇ

Алексєєва Г., Тихонова Л., Антоненко О., Овсянніков О. Компетентнісний підхід у професійній освіті та інтеграція практико орієнтованих задач для розвитку сучасної особистості81

Бобрикова Ю. Здоров'язбережувальні технології як засіб формування соціальної компетентності учнів закладу загальної середньої освіти 88

ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ. ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА

Давидюк Н., Мінакова Н. Упровадження Програми національного виховання в закладах освіти Рівненщини на 2020–2025 роки: успішні практики..... 94

МУЗИКА. ЕСТЕТИКА

Столярчук Б., Остапчук-Будз М. Інтернет-фольклор як комунікативний феномен в українському мережевому просторі 100

Цюлюпа С., Цюлюпа Н., Остапчук Р. Культурно-історичні передумови становлення і розвитку школи гри на трубі на Рівненщині 109

УДК 780.8:780.64(091)(477.81)
DOI: 10.37026/2520-6427-2025-121-1-109-114

Степан ЦЮЛЮПА,
кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри духових та ударних інструментів
факультету музичного мистецтва
Рівненського державного
гуманітарного університету,
заслужений діяч мистецтв України,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0002-1555-0836
e-mail: tsiuliuyra@ukr.net

Наталія ЦЮЛЮПА,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри естрадної музики
факультету музичного мистецтва
Рівненського державного
гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0001-7063-420
e-mail: ntsiuliuyra@ukr.net

Роман ОСТАПЧУК,
студент магістратури
факультету музичного мистецтва
Рівненського державного
гуманітарного університету
м. Рівне, Україна,
ORCID: 0009-0004-8663-3796
e-mail: ostapchuk0507@gmail.com

КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ШКОЛИ ГРИ НА ТРУБІ НА РІВНЕНЩИНІ

Анотація. У статті схарактеризовано культурно-історичні передумови становлення та розвитку школи гри на трубі на Рівненщині. Обґрунтовано ключові чинники, як-от історичний контекст, розвиток музичної освіти, діяльність професійних та аматорських колективів, що вплинули на формування виконавських традицій регіону. Особливу увагу приділено внеску викладачів, музикантів та диригентів, які сприяли популяризації труби як інструмента, а також особливостям репертуарної політики й методичним засадам, що сформувалися на Рівненщині.

Проаналізовано взаємодію між локальними традиціями та загальноукраїнськими тенденціями розвитку виконавської школи гри на духових інструментах. Висвітлено значення фестивалів, конкурсів та інших культурних ініціатив у популяризації виконавської

школи гри на трубі.

Доведено, що музичні заклади Рівненщини, як-от Рівненська дитяча музична школа № 1 імені Миколи Лисенка, Рівненська дитяча музична школа № 2, Рівненський музичний фаховий коледж, Дубенське училище культури, Інститут мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, підтримуючи багатотисячолітні традиції, забезпечують стабільний розвиток музичної освіти регіону, готуючи висококваліфікованих музикантів, зокрема демонструють, як школа гри на трубі в Рівненському регіоні інтегрує елементи української музичної ідентичності, зберігаючи при цьому власну унікальність.

Ключові слова: школа гри на трубі, культурно-історичні передумови, духові інструменти, виконавські традиції, національна музична культура.

Stepan TSYULYUPA,
Candidate of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department
of Wind and Percussion Instruments
Rivne State Humanities University,
Honored Art Worker of Ukraine,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1555-0836
e-mail: tsiuliuyra@ukr.net

Natalia TSYULYUPA,
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor Department
of Popular Music
Rivne State Humanitarian University,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7063-420X
e-mail: ntsiuliuyupa@ukr.net

Roman OSTAPCHUK,
Master's student
of Department of Wind
and Percussion Instruments
Rivne State Humanities University,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0009-0004-8663-3796
e-mail: ostapchuk0507@gmail.com

CULTURAL AND HISTORICAL PREREQUISITES FOR THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE TRUMPET PERFORMANCE SCHOOL IN THE RIVNE REGION

Abstract. *The article examines the cultural and historical prerequisites for the development of the trumpet school in the Rivne region, shedding light on its unique evolution within the broader context of Ukrainian music culture. It delves into key factors such as the historical backdrop of the region, the advancement of music education, and the role of both professional and amateur ensembles in shaping the local trumpet tradition. Particular attention is given to the contributions of leading educators, musicians, and conductors who played pivotal roles in popularizing the trumpet and fostering its growth.*

The article explores the features of educational programs, repertoire policies, and methodological principles that developed locally, reflecting the interplay between regional traditions and broader Ukrainian trends in wind instrument performance schools. Festivals, competitions, and cultural initiatives that promote trumpet performance are highlighted as crucial elements in enhancing the school's visibility and prestige. The pedagogical contributions of prominent musicians, as well as the influence of local educational institutions, orchestras, and ensembles, are thoroughly evaluated.

Moreover, the dynamics of collaboration between local and national institutions are analyzed, emphasizing cross-regional exchanges that enriched the Rivne trumpet school's development. These interactions not only facilitated the dissemination of innovative teaching methods and repertoire but also strengthened the integration of the Rivne school into the national musical framework.

The research underscores the significance of studying regional characteristics within the broader Ukrainian cultural landscape. It reveals how the Rivne trumpet school embodies Ukrainian musical identity while preserving its distinctive regional traits. This duality ensures that local traditions are both celebrated and adapted to contemporary trends in music education and performance.

By examining these aspects, the study contributes to academic discourse on trumpet performance schools in Ukraine. It provides valuable insights for future research, highlighting the importance of preserving and developing this rich cultural heritage for generations to come.

Key words: *trumpet playing school, cultural and historical preconditions, wind instruments, performance traditions, national music culture.*

Постановка проблеми. Рівненщина з її багатого музичною спадщиною відіграє важливу роль у розвитку української музичної культури. Однак варто зауважити, що еволюція виконавської школи гри на трубі в нашому регіоні залишається малодослідженою. Вивчення специфіки становлення цієї школи дозволяє окреслити основні етапи розвитку музичної освіти на Рівненщині, а також простежити вплив культурних, соціальних і економічних чинників на формування музичної ідентичності регіону. Аналіз взаємодії традицій і новаторських підходів у навчанні гри на трубі в різні історичні періоди допоможе краще усвідомити значення цього інструмента для розвитку регіональної музичної культури та його роль у контексті загальноукраїнської музичної традиції.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Питання еволюції виконавської школи гри на трубі в Україні висвітлено в працях таких науковців, як В. Апатський, В. Богданов, П. Круль, В. Посвалюк. Особливу увагу заслуговують дослідження, присвячені питанням розвитку музичного виконавства на теренах Рівненщини. Так, у роботах Т. Прокопович, Я. Сверлюка, Б. Столярчука та С. Цюлюпи досліджуються різноманітні аспекти музичної культури краю, зокрема діяльність музичних освітніх закладів, участь місцевих виконавців у конкурсах та фестивалях, вплив регіональних традицій на формування виконавської майстерності та ін.

Водночас варто наголосити, що питання еволюції школи гри на трубі на Рівненщині досі залишаються недостатньо вивченими. Відсутність комплексних досліджень і важливість цієї тематики спонукали нас до написання означеної публікації.

Метою статті є дослідження культурно-історичних передумов становлення і розвитку школи гри на трубі на Рівненщині, визначення ключових етапів її формування та обґрунтування специфіки виконавських і педагогічних традицій регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «виконавська школа» – доволі багатомірне явище, адже об'єднує в собі музичні надбання, педагогічний досвід та стильові особливості, які передаються з покоління в покоління. Така школа не лише зберігає національну самобутність, а й розвивається, враховуючи сучасні світові тенденції. Вона також включає відображення процесу пізнання і передачі накопичених знань, наявність перевіреної практикою, визнаної фахівцями системи навчання. Приналежність до конкретної виконавської школи визначається низкою характерних рис, серед яких – стиль виконання, методи викладання, традиції формування репертуару та індивідуальні підходи до інтерпретації музичних творів. Означені складники формують унікальність кожної виконавської школи. Важливим аспектом виконавської школи є увага до звуку як основи виконавської майстерності. Унікальний звук кожного музиканта відображає художній і технічний рівень школи, ставши її своєрідною візитівкою (Посвалюк, 2008).

Виконавська школа гри на трубі на Рівненщині базується на поєднанні місцевих традицій із загальноукраїнськими та світовими тенденціями. Вона нерозривно пов'язана як із діяльністю музичних закладів освіти загалом, так і конкретних педагогів, які активно формують нове покоління музикантів-трубачів. Зважаючи на це, важливо провести детальне дослідження процесів формування та розвитку професійного виконавства гри на трубі на Рівненщині, що дозволить висвітлити характерні риси регіональної школи, простежити зміни в підходах до викладання, а також оцінити роль педагогів у збереженні музичної спадщини та вихованні нових поколінь трубачів, які примножують культурне багатство краю.

Музична культура Рівненщини має глибокі історичні корені, а її розвиток значною мірою пов'язаний із впливом чеських переселенців, які оселялися на теренах тогочасної Волині, починаючи із другої половини XIX століття. Їхня активна участь у культурному житті краю не лише збагатила місцеве середовище, а й сприяла становленню нових виконавських традицій, що стали невід'ємною частиною мистецької спадщини регіону.

Чеські громади на Волині створювали сприятливі умови для розвитку музичної освіти. Завдяки їхній ініціативі з'являлися аматорські оркестри та хорові колективи, що стали основою для професійного зростання музикантів різного походження. Особливе місце серед інструментів займали духові, зокрема труба, яка користувалася неабиякою популярністю.

Процес формування духових ансамблів та оркестрів у чеському середовищі відображав

суспільно-культурні трансформації тогочасної епохи. Прагнення міщан до збереження й розвитку власної культурної ідентичності сприяло пошуку нових музичних форм, що поєднували місцеві традиції та європейський вплив. Джерелом натхнення й прикладом професіоналізму для чеських музикантів слугували австрійські військові капели.

Важливу роль у формуванні духових оркестрів того часу відіграли музиканти, які після служби в армії поверталися до цивільного життя. Їхній багатий досвід став підґрунтям для зростання виконавської майстерності, а технічне вдосконалення інструментів, зокрема впровадження вентиляного механізму, відкрило нові горизонти для розвитку духової музики.

Із часом духові оркестри, створені чеськими переселенцями та представниками інших етнічних груп, поступово дистанціювалися від військової музики й стали невід'ємною частиною культурного життя Волині. Вони активно долучалися до святкувань, фестивалів і громадських заходів, збагачуючи культурну спадщину місцевих громад. Чеські переселенці значною мірою вплинули на розвиток музичної спадщини Волині, активно зберігаючи свою культурну ідентичність та сприяючи соціально-економічному прогресу регіону. Їхня діяльність мала позитивний вплив на розвиток місцевої економіки, освіти, культури та укріплення соціальної згуртованості. Чеська культура стала важливим елементом історії Волині, органічно доповнивши культурний ландшафт нашого краю (Цюлюпа, Барабаш, 2019).

На початку XX століття Волинь опинилася під впливом політичних амбіцій різних держав, зокрема Німеччини, Польщі, Угорщини та Румунії. Місцевій інтелігенції бракувало можливостей для організованого опору зовнішньому тиску, що призвело до помітного впливу на розвиток краю культурних факторів іззовні. Водночас цей період став початком активних процесів взаємного збагачення культур, коли різні національні традиції почали змішуватися, формуючи нові культурні синтети (Цюлюпа, Сергійчук, 2021).

Під час Першої світової війни в Україні значно зросла кількість військових частин, що спричинило збільшення чисельності військових духових оркестрів. Це явище набуло ще більшого розвитку в міжвоєнний період, коли на західноукраїнських землях активно дислокувалися військові підрозділи різних держав – польські, російські, українські. Кожен із підрозділів мав свій духовий оркестр, який брав участь у військових урочистостях і громадських заходах. За цих умов військова музика набула статусу ключового елемента культурного та мистецького життя, ставши невід'ємним складником як військових церемоній, так і громадських чи культурних подій того часу.

Зі збільшенням кількості оркестрів виникла необхідність у кваліфікованих музикантах, оскільки духові інструменти стали важливим складником військової музики. Це дало поштовх для відкриття спеціалізованих музичних шкіл і курсів для навчання гри на духових інструментах. Зростання кількості оркестрів вимагало чимало зусиль для підготовки виконавців, що зі свого боку сприяло розвитку музичної освіти та культурного життя в регіоні. Військові духові оркестри

стали не лише важливим елементом військової структури, а й невід'ємною частиною культурної спадщини того часу, оскільки концертно-просвітницька діяльність військових музикантів сприяла формуванню художніх смаків та культурних уподобань населення (Прокопович, 2013).

Перші спроби організувати музичні школи на Рівненщині датуються початком ХХ століття, коли в межах загальноосвітніх установ почали створювати музичні класи. Спочатку це були факультативні заняття, на яких учні вивчали гру на різних інструментах, вокал та основи музичної теорії. Із часом, на тлі зростаючого інтересу до музичного навчання та розвитку культурної сфери регіону, ці класи поступово перетворювалися на музичні заклади, які пропонувати для молодих музикантів більш організовану і системну професійну підготовку.

Важливим етапом у розвитку музичної освіти Рівненщини стало відкриття у 1939 році в Рівному дитячої музичної школи. Цей навчальний заклад став основою для подальшого становлення та розвитку музичної культури в регіоні. Школа активно розвивалася, поступово розширювалися відділи для навчання гри на різних інструментах, вокалу та опанування теоретичних дисциплін, що сприяло підготовці висококваліфікованих музикантів. У 1993 році за вагомі творчі здобутки Рівненській дитячій музичній школі № 1 було присвоєно ім'я видатного українського композитора Миколи Віталійовича Лисенка.

Від самого початку діяльності закладу тут функціонував відділ духових та ударних інструментів, де працювали талановиті педагоги-трубачі Є. Назарець, М. Невірковець, М. Дзядук, Л. Дубчак, які зробили вагомий внесок у тогочасне музичне життя регіону. Нині клас гри на трубі у Рівненській дитячій музичній школі № 1 імені М. В. Лисенка очолює завідувач відділу, викладач-методист Михайло Гамбель. Паралельний клас труби веде Роман Ковальчук (Столярчук, 2009).

У 1955 році у Рівному було засновано музичне училище (нині – Рівненський музичний фаховий коледж) – головний осередок підготовки музикантів середньої ланки – виконавців, диригентів, педагогів, музикознавців. Ця подія неабияк вплинула на розвиток музичної культури та освіти регіону. Із часом Рівненське музичне училище перетворилося на важливий центр музичної освіти в Західній Україні, сприяючи формуванню нових талантів та збереженню місцевих музичних традицій. Клас труби в закладі в різні часи очолювали Ю. Бокій, В. Прибора, С. Корнілов, А. Кібіта, Г. Козійчук, В. Борінов. Нині на відділі духових та ударних інструментів Рівненського музичного фахового коледжу працює молодий педагог по класу труби Дмитро Сиротюк.

Практично з перших днів існування училища на його базі було створено оркестр духових інструментів, відомий як на Рівненщині, так і далеко за її межами. Його першим керівником був Олександр Островський. Більше 40 років оркестром керував Андрій Кібіта, заслужений працівник культури України. Нині оркестр часто виступає перед молоддю міста, учнями музичних шкіл області, є активним учасником мистецьких заходів коледжу, всеукраїнських та міжнародних конкурсів

і фестивалів. Сьогодні цей колектив очолює старший викладач Ігор Данилюк (Духовий оркестр Рівненського музичного фахового коледжу, 2024).

У 60-ті роки ХХ століття на Рівненщині функціонували загальнонауковий факультет Київського університету імені Т. Г. Шевченка та Рівненський філіал Київського технологічного інституту легкої промисловості, на базі яких у 1969 році було створено Рівненський культурно-освітній факультет Київського інституту культури імені О. Є. Корнійчука. У вересні 1971 року в закладі відбувся перший набір на відділ духових та ударних інструментів. Клас труби очолювали талановиті педагоги М. Литвак та О. Садовий.

На сьогодні клас труби кафедри духових та ударних інструментів факультету музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету ведуть Степан Цюлюпа, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри, заслужений діяч мистецтв України, та Олександр Сіончук, доцент, заслужений артист України.

Кафедра духових та ударних інструментів є головним осередком підготовки висококваліфікованих музикантів регіону. Викладачі кафедри впроваджують унікальні методики, що гармонійно поєднують академічні традиції із сучасними підходами до музичної освіти, інтерактивні методи навчання, організовують майстер-класи за участю провідних музикантів, захожуючи студентів до участі в концертах, конкурсах і фестивалях. Така діяльність сприяє вдосконаленню виконавської майстерності, розширенню творчого світогляду та здобуттю безцінного сценічного досвіду майбутніх музикантів. Особлива увага приділяється індивідуальній роботі зі студентами, що дає змогу враховувати їхні особисті потреби, здібності та потенціал для професійного розвитку й зростання.

Окрім педагогічної роботи, викладачі кафедри займаються науковою, творчою та громадською діяльністю: організовують конференції, а також видають збірник наукових праць, де публікуються дослідження знаних в Україні та за кордоном науковців і педагогів.

Із 2005 року кафедра духових та ударних інструментів РДГУ започаткувала проведення Всеукраїнського, а згодом Міжнародного конкурсу виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В'ячеслава Старченка, що неабияк сприяє популяризації жанру духової музики та покращенню якості набору здобувачів вищої освіти в музичних закладах Рівненщини. Цей конкурс став своєрідним методичним центром підвищення кваліфікації викладачів класів духових та ударних інструментів, у програмі якого – проведення різноманітних майстер-класів, презентацій сучасних науково-методичних та нотних видань духовиків України і зарубіжжя, а також проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя».

Сьогодні, у нелегкий час російсько-української війни, кафедра духових та ударних інструментів не стоїть осторонь подій, що відбуваються в Україні, активно співпрацює з благодійними фондами («Ми Переможемо», «Фонд Сергія Притули», «Повернись Живим»),

проводить низку мистецьких заходів та проєктів, організовуючи збір коштів на підтримку Збройних Сил України. Така активна діяльність сприяє патріотичному вихованню студентської молоді, формуванню її громадянської позиції.

Відродно, що на квітень 2025 року кафедрою духових та ударних інструментів заплановано проведення XI Міжнародного (дистанційного) конкурсу виконавців (ансамблів) на дерев'яних духових інструментах імені В'ячеслава Старченка, в журі якого – запрошені педагоги та музиканти зі США, Німеччини, Польщі, Іспанії, Чехії, Італії та України.

Комплексний підхід до освітнього процесу на кафедрі сприяє формуванню не лише високопрофесійних виконавців, а й усебічно розвинених творчих особистостей, здатних працювати в різних музичних жанрах – від класичної музики до сучасних стилів. Завдяки цьому випускники кафедри досягають успіху на професійній сцені, стають педагогами, які передають свій досвід молодому поколінню, залишаються загребуваними як в Україні, так і за її межами.

Важливим складником мистецького освітнього процесу Рівненщини завжди залишався клас гри на трубі і в Дубенському училищі культури. Його очолювали знані педагоги, які своїм досвідом і майстерністю сприяли формуванню талановитих музикантів-трубачів. У різні часи за цим напрямом у закладі працювали Б. Козлов, А. Михасик, В. Самчук, М. Федорук, П. Штихалюк, М. Бакульський.

Ще один осередок з підготовки музикантів-трубачів у регіоні – Рівненська дитяча музична школа № 2, що була заснована у 1974 році. У закладі в різні часи працювали такі педагоги-трубачі, як Ю. Шапіро, В. Хрін, Ю. Островський, В. Чорноморець, С. Климчик.

Саме на Рівненщині було започатковано низку всеукраїнських та міжнародних конкурсів, що відіграли важливу роль у розвитку музичної освіти та культурного життя регіону. Серед них – Міжнародний конкурс духових оркестрів «Сурми», заснований талановитим педагогом, трубачем і диригентом Андрієм Кібігою. У 2005 році за ініціативи завідувача кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ Степана Цюлюпи було започатковано Всеукраїнський конкурс молодих виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В'ячеслава Старченка. Також на цій кафедрі ініціювали проведення всеукраїнського конкурсу виконавців (ансамблів) на ударних інструментах імені Людвіга Котлара.

Означені вище конкурси слугують виявленню нових талантів серед молодих музикантів, зокрема й трубачів, сприяють обміну досвідом між виконавцями з різних країн. Вони не тільки стимулюють творчий розвиток учасників, а й допомагають популяризувати регіональну музичну культуру на національному та міжнародному рівнях. Отож Рівненщина утверджується як центр культурної взаємодії, де поєднуються багаті регіональні традиції з новаторськими ідеями та досвідом світового музичного середовища. Завдяки злагодженій роботі педагогів, організаторів конкурсів та культурних діячів наш регіон упевнено зберігає статус одного з провідних центрів музичної освіти в

Україні, що відіграє ключову роль у збагаченні національної мистецької спадщини.

Висновки. Отже, виконавська школа гри на трубі на Рівненщині розвивалася завдяки інтеграції місцевих, національних та світових музичних традицій, що надало їй неповторного колориту та значної ролі в культурному просторі регіону. Важливим фактором цього процесу стала чеська громада, що мешкала на Волині, саме вона сприяла створенню духових оркестрів і вдосконаленню їхніх виконавських стандартів. Поєднання чеських традицій з українськими культурними рисами стало основою для формування місцевої музичної ідентичності та розвитку виконавської майстерності.

Музичні заклади Рівненщини, як-от Рівненська дитяча музична школа № 1 імені Миколи Лисенка, Рівненська дитяча музична школа № 2, Рівненський музичний фаховий коледж, Дубенське училище культури, факультет музичного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету, підтримуючи багатовікові традиції, забезпечили стабільний розвиток музичної освіти регіону, підготувавши численні покоління висококваліфікованих музикантів. Педагогічний досвід, накопичений поколіннями, продовжує передаватися завдяки талановитим викладачам, які формують нових майстрів музики.

Школа гри на трубі на Рівненщині – важливе культурне явище, що поєднує історичні традиції та сучасні педагогічні підходи. Вона сприяє розвитку музичного потенціалу нових поколінь та укріплює культурну ідентичність регіону, інтегруючи Рівненщину в національний та світовий музичний простір.

Перспективи подальших досліджень в означеному напрямі вбачаємо у більш ґрунтовному аналізі історичних передумов формування виконавської школи гри на трубі на Рівненщині, детальному вивченні внеску окремих педагогів і виконавців у розвиток школи, а також у дослідженні репертуару трубачів регіону, еволюції педагогічних методик та інтеграції сучасних технологій в освітній процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Посвалок, В. Т. (2008). Шляхи становлення і проблеми розвитку української школи виконавства на трубі: історичний, професійно-виконавський, теоретико-методичний аспекти: автореф. дис. ... док. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ. 38 с.

Цюлюпа, С., Барабаш, В. (2019). Виконавство на трубі в культурно-мистецькому житті Рівненщини. *Нова педагогічна думка*. № 2 (98). С. 171–174.

Цюлюпа, Н. Л., Сергійчук, Д. Р. (2021). Культурно-історичні передумови становлення і розвитку фортепіанного мистецтва на Рівненщині. *Мистецтвознавчі записки*. Київ: НАКККіМ. Вип. 39. С. 145–148.

Прокопович, Т. Ю. (2013). Військові духові оркестри в культурі провінційного міста: Рівне музичне між двома світовими війнами (1920–1939 роки). *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя*. Рівне: Волинські обереги. Вип. 5. С. 151–156.

Столярчук, Б. Й. (2009). Рівненській дитячій

музичній школі № 1 ім. М. В. Лисенка – 70 (1939 – 2009): біограф.-бібліограф. довідник. Рівне: видав. О. Зень. 196 с.: іл.

Духовий оркестр. (2024). *Рівненський музичний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету*: вебсайт. URL: <https://muz.rv.ua/%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8/%D0%B4%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%BE%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80/> (дата звернення: 10.01.2025).

REFERENCES

Posvaliuk, V. T. (2008). Shliakhy stanovlennia i problemy rozvytku ukrainskoi shkoly vykonavstva na trubi: istorychni, profesiino-vykonavskiy, teoretyko-metodychni aspekty [Ways of Formation and Challenges in the Development of the Ukrainian Trumpet Performance School: Historical, Professional-Performance and Theoretical-Methodological Aspects]: avtoref. dys. ... dok. mystetstvosnavstva: 17.00.03. Kyiv. 38 s. [in Ukrainian].

Tsuliupa, S., Barabash, V. (2019). Vykonavstvo na trubi v kulturno-mystetskomu zhytti Rivnenshchyny [Trumpet Performance in the Cultural and Artistic Life of Rivnenshchyna]. *Nova pedahohichna dumka*. № 2 (98). S. 171–174. [in Ukrainian].

Tsuliupa, N. L., Serhiichuk, D. R. (2021). Kulturno-istorychni peredumovy stanovlennia i rozvytku

fortepiannoho mystetstva na Rivnenshchyni [Cultural and Historical Preconditions for the Formation and Development of Piano Art in Rivnenshchyna]. *Mystetstvoznavchi zapysky*. Kyiv: NAKKKiM. Vyp. 39. S. 145–148. [in Ukrainian].

Prokopovych, T. Yu. (2013). Viiskovi dukhovi orkestry v kulturi provintsiiinoho mista: Rivne muzychne mizh dvoma svitovymy viinamy (1920–1939 roky) [Military Brass Bands in the Culture of a Provincial City: Musical Rivne Between the Two World Wars (1920–1939)]. *Istoriia stanovlennia ta perspektyvy rozvytku dukhovoï muzyky v konteksti natsionalnoi kultury Ukrainy ta zarubizhzhia*. Vyp. 5. S. 151–156. [in Ukrainian].

Stoliarchuk, B. Y. (2009). Rivnenskii dytiiachii muzychnii shkoli № 1 ім. М. В. Лисенка – 70 (1939 – 2009) [Rivne Children’s Music School No. 1 Named After M.V. Lysenko – 70 Years (1939–2009)]: biohrafichno-bibliohrafichnyi dovidnyk. Rivne: vydav. O. Zen. 196 s. : il. [in Ukrainian].

Dukhovyi orkestr [Wind orchestra]. (2024). *Rivnenskyi muzychnyi fakhovyi koledzh Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu*: vebсайт. Available at: <https://muz.rv.ua/%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8/%D0%B4%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%BE%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80/> (Accessed: 10.01.2025). [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 27.01.2025

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЙ У НАУКОВО-МЕТОДИЧНОМУ ЖУРНАЛІ «НОВА ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА»

Науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка» входить до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015). У журналі друкуються статті з питань: філософії освіти, порівняльної педагогіки та історії освіти, теорії і практики педагогіки, дидактики, методики і сучасних освітніх технологій навчання та виховання, психології, соціальної педагогіки, дошкільної і початкової освіти, мовознавства та література, естетичного і фізичного виховання, внеску діячів науки та освіти у розвиток національної школи тощо.

Стаття повинна відповідати тематиці журналу і сучасному стану педагогічної науки і освітньої практики.

Стаття подається українською, англійською та/або офіційними мовами країн Європейського Союзу обсягом не менше 10 сторінок машинописного тексту, на аркушах білого паперу стандартного формату з використанням шрифту Times New Roman 14 розміру текстового редактора Word через півтора інтервала.

Електронний варіант статті виконується в редакторі Word і форматі * doc, а копія – у форматі * rtf; файл називати за прізвищем автора статті. Ім'я файлу набрати латинськими літерами (напр.: Petrenko. rtf; Petrenko. doc). Формат сторінки А4, шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5, абзацний відступ 1,25 см, всі поля – 2 см.

Для авторів, які не мають наукового ступеня, обов'язково потрібно додати зовнішню рецензію.

ВИМОГИ ДО АВТОРСЬКИХ РУКОПИСІВ

1. **Індекс УДК** (універсальний десятичний класифікатор) розташовують перед заголовком статті, окремим рядком, у лівому верхньому куті. Індекс УДК вказує автор (розмір 14, вирівнювання по лівому краю, без відступів першого рядка, напівжирний шрифт).

2. **Відомості про автора (авторів)** без скорочень: прізвище та ім'я (вирівнювання по правому краю тексту, напівжирний шрифт, розмір 14).

3. **Науковий ступінь**, вчене звання, посада (без скорочень, вирівнювання по правому краю, розмір 14, шрифт курсив).

4. **Місце роботи**: назва установи (без скорочень), населеного пункту, країни (вирівнювання по правому краю, розмір 14, шрифт курсив).

5. **ORCID** (реєстрація на сайті – <http://orcid.org/>), (вирівнювання по правому краю, шрифт звичайний, розмір 14).

6. **E-mail** (вирівнювання по правому краю, шрифт курсив, розмір 14).

7. **Заголовок статті** (розмір 14, напівжирний шрифт, прописні літери, абзац без відступів першого рядка, вирівнювання по центру).

8. **Слово «Анотація»** (напівжирний шрифт, розмір 14). Далі в тому ж рядку анотація статті (шрифт

звичайний, по ширині, розмір 14). Анотація українською та/або офіційними мовами Європейського Союзу має бути обсягом не менше 1200 знаків.

Назва статті, ПІБ та дані про авторів, анотація та ключові слова англійською мовою (не менше 1800 знаків) оформляються аналогічно як українською мовою.

Важливо! Якщо ж стаття друкується англійською мовою та/або офіційними мовами країн Європейського Союзу, то анотація українською мовою має бути обсягом не менше як 1800 знаків, відповідно анотація англійською мовою та/або офіційними мовами країн Європейського Союзу – 1200 знаків.

9. **«Ключові слова»** (напівжирний шрифт, розмір 14) – слова з тексту матеріалу, які з точки зору інформаційного пошуку несуть змістовне навантаження. Ключові слова подаються у називному відмінку, загальна кількість ключових слів – не менше п'яти і не більше десяти (шрифт звичайний, розмір 14).

10. **Основна частина статті** (шрифт звичайний, розмір 14) повинна містити такі структурні елементи:

Постановка проблеми.

Аналіз наукових досліджень і публікацій.

Мета статті.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Усі частини статті повинні бути виділені.

Якщо у тексті наявні рисунки, вони повинні мати підписи, відповідно кожна таблиця – заголовок.

11. **Підзаголовок «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»** (мовою оригіналу) оформляється окремим абзацом, розмір 14, прописними літерами, вирівнювання по центру; оформлюється відповідно до Гарвардського стилю (Harvard referencing style);

– у випадку написання статті англійською мовою посилання здійснюється на транслітерованій варіант літератури та джерел.

– перелік посилань не нумерується та оформляється відповідно до послідовності згадування в тексті;

– список використаних джерел рекомендуємо складати з не більш ніж 15–20 найменувань (шрифт звичайний, розмір 14).

12. **Після списку використаних джерел і літератури подається «REFERENCES».**

Автоматизувати процес транслітерації можна, скориставшись програмним забезпеченням, доступним за відповідними адресами. Для транслітерації українського тексту слід опиратися на Постанову Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55.

Після автоматичного транслітерування необхідно перевірити правильність отриманого результату і внести відповідні корективи. Транслітеровані література та джерела повинні містити тільки значущі для аналітичної обробки елементи (ПІБ авторів, назву першоджерела, вихідні дані). У списку літератури назви робіт на мовах, де використовуються нелатинізовані

алфавіти, повинні бути перекладені англійською та поміщені у квадратних дужках; назви джерел повинні бути транслітеровані, у кінці слід вказати мову оригіналу у квадратних дужках. У випадку цитування книги назва видавництва (якщо це назви установ) повинна бути перекладена англійською мовою, в усіх інших випадках – транслітерована, місце видання перекладено.

13. Рядок «Дата надходження до редакції _ . _ .202_» (шрифт курсив, розмір 12, вирівнювання справа).

14. **Окремо необхідно вказати адресу і контактні телефони** (службова чи домашня), e-mail, № відділення «Нової пошти» для отримання примірника журналу «Нова педагогічна думка».

Рубрики науково-методичного журналу «Нова педагогічна думка»:

– Філософія освіти. Порівняльна педагогіка. Історія освіти.

– Управління освітою. Профільне навчання.

– Сучасні освітні технології.

– Психологія. Соціальна педагогіка. Робота з обдарованими дітьми.

– Мовознавство та література.

– Історія. Правознавство.

– Фізика. Математика.

– Дошкільна та початкова освіта.

– Природничі науки. Технології.

– Виховання особистості. Позашкільна освіта.

– Музика. Естетика.

– Фізична культура.

– Зустрічі з педагогами-новаторами.

Вартість однієї сторінки друкованого тексту (за один стандартний аркуш (А4) машинопису через півтора інтервала) – **80 грн.**

Оплату вартості статті потрібно здійснювати на рахунок Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти лише після затвердження публікації до друку.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, оголошень несуть автори публікацій.

Статті, що не відповідають зазначеним вимогам, не розглядаються.

Редакція залишає за собою право здійснювати наукове редагування назви і змісту статті.

Подача статті здійснюється на адресу: кабінету інформаційних комунікацій і видавничої діяльності Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (redakciya_roippo@ukr.net) або на сайт видання (www.npd.roippo.org.ua).

Адреса редакції: 33028, м. Рівне, вул. В'ячеслава Чорновола, 74, Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, кабінет інформаційних комунікацій і видавничої діяльності.

E-mail: redakciya_roippo@ukr.net; тел. (067)178 85 18.

Розміщення журналу в міжнародній наукометричній базі Index Copernicus: <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=46468>.

Матеріали підготовлені до друку кабінетом інформаційних комунікацій і видавничої діяльності Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Завідувач кабінету інформаційних комунікацій і видавничої діяльності
Мирослава Мазурок

Коректори:
Леся Заводна, Мирослава Мазурок

Комп'ютерне складання та верстка:
Валентина Волосюк

Підписано до друку 17.03.2025 р.
Формат 60x84/8. Умов. друк. арк.
Тираж 100 прим. Зам. №

Надруковано у Рівненському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти.
Україна, м. Рівне,
вулиця В'ячеслава Чорновола, 74,
тел. (067)178 81 12